

VĚSTNÍK

č. 5 **Školní rok 2003/04 – leden**

NA AKTUÁLNÍ TÉMA

Začátkem prosince se sešla na svém pravidelném setkání katechetická subkomise vedená otcem biskupem Škarvadou. Z programu jednání bych chtěl vyzvednout zejména dva body.

Především to byla rekapitulace říjnového celostátního setkání katechetů, jehož se zúčastnilo přes 250 účastníků. Z různých názorů na průběh a kvalitu setkání byla pozornost věnována zejména připomínkám, které mohou přispět k zlepšení příštího setkání. Z nich se pravděpodobně v budoucnu uplatní ty, které navrhovaly menší počet přednášek a větší prostor pro skupiny. Tak budou mít katecheté z různých prostředí možnost obohatit se nejen při přednáškách, ale i při moderovaných rozhovorech v menších skupinách. Mnohými žádané praktické katechetické ukázky se pravděpodobně nebudou organizovat na celostátním setkání, ale budou nasměrovány spíše na diecézní úroveň, a nebo na ony diskusní skupiny. Tolik plány na rok 2005. Než se ale za setkáním definitivně uzavře opona, sluší se připomenout opravdu velkou zásluhu pracovníků diecézního katechetického centra v Hradci Králové na organizaci a poděkovat také za pochopení a otevřenost místního biskupa otce Dominika.

Jeden z bodů, který byl na jednání dále probrán, se týká nových internetových katechetických stránek. Byly představeny jako projekt nazvaný příznačně „Stromeček, aneb katecheté katechetům“. Mají adresu www.katecheze.cz. Stránky vznikly z iniciativy katechetické sekce ČBK s cílem vyjít vstříc přáním mnoha katechetů mít rychlý přístup k nejrůznějším pomůckám vhodným ke katechezi. Tímto bych je chtěl představit i vám všem. Pokud máte katechetický nápad, který by mohl pomoci druhým v jejich službě, přispět k povzbuzení, inspiraci apod., můžete se o něj rozdělit. Na Stromečku nejprve najdete rubriku „nový příspěvek“, do něj vepíšete vše potřebné, pak stačí dva kliky a je odesláno, po redakčním přehlédnutí i zveřejněno. Dále můžete k již existujícím příspěvkům připojit malý komentář – zkušenost s jejich použitím. Ostatní podrobnosti jak k přidávání příspěvků, tak i k jejich vyhledávání najdete v návodu. V této souvislosti patří poděkování za cenné rady praktickým katechetům a za konkrétní technickou výrobu stránek velký dík panu Zlámalovi z Brna.

Přijměte tyto stránky jako novoroční dárek od celé katechetické subkomise, a jako stužku na něm pak požehnání do nového roku od našeho biskupa-katechety otce Jaroslava Škarvady!

P. Jiří Kaňa, ředitel Katechetické sekce ČBK

Obsah čísla 5/03-04

Téma: **Ježíš Kristus**
– **naděje Evropy**

- Vzděláváme se:
Ježíš – pramen živé vody (P. Konzbul)
- Inspirace pro katechezi:
Ježíš – pramen živé vody (H. Baránková)
- Test znalostí:
Ježíš vypravuje
- Příběhů není nikdy dost
Dvě vědra; Voda jako učitelka života; Krajina studní
- Významní světcí Evropy
Svatá Brigita Švédská
- Pedagogické okénko
Použití tabule
- Přílohy:**
- Kartičky
pro chytré hlavičky:
Viš, co Ježíš vyprávěl a učil? (17 – 20)
- Luštěnky a prac. listy:
Ježíš – pramen života
Modlíme se za jednotu
- Komiks:
Sv. Brigita Švédská
- Pro mše s dětmi:
Poznáváme svět

VZDĚLÁVÁME SE

Ježíš Kristus – pramen živé vody (Jan 7,38)

Voda nás očišťuje, obnovuje a obcerstňuje. Je také předpokladem života, jakousi životodárnou silou. Pohádky znají živou vodu, která dokáže vzkřísit mrtvé a uzdravit nemocné. I ve světě Blízkého východu hraje voda téměř klíčovou roli, její nedostatek vyvolává nouzi. Nomádi a jejich stáda se v poušti zastavují u studní a cisteren a často se u nich trvale usazují. I bibliční proroci líčí obnovu Božího království na konci časů ve spojení s působením vody. Tu vidí prorok Ezechiél vyvěrat z chrámu jako symbol oživující Boží síly, která bude vylita v Mesiášově době na lidi, takže budou přinášet hojné plody (srov. Ez 47,12). Starozákonní prorocké vidění vody je tak spojeno s mesiášskou nadějí.

V Ježíšově době slavili Židé svátek zasvěcený zvláštním způsobem také tajemství vody – svátek stánků. Po celý týden, co tato slavnost probíhala, byla sváteční atmosféra a lidé přebývali v suce, jakési chýši zhotovené z ratolestí. Podle zpráv židovského historika Josefa Flávia bylo součástí oslav také putování k rybníku Siloe, odkud byla odnášena voda ve zlaté nádobě do chrámu, kde byla vylévána vedle oltáře za současného recitování slov „*s radostí budete čerpat vodu z pramenů spásy*“ (Iz 12,3). Tímto obřadem si Židé připomínali zázrak vody tryskající uprostřed pouště na cestě z Egypta do Zaslíbené země. Když Ježíš přichází o tomto svátku do Jeruzaléma, říká (Jan 7,38): „*Jestliže kdo žízní, ať přijde ke mně a pije! Kdo věří ve mne, proudy živé vody poplynou z jeho nitra*“. Kristus přišel a přinesl lidem živou vodu, slíbenou proroky.

Obraz živé vody na sebe Mesiáš také vztáhl při rozhovoru se samařskou ženou. Přestože se někdo napije čerstvé vody z pramene Jakobovy studny, znovu dostane žízeň, ale voda, kterou dává Kristus, se v člověku, který ji pije, „*stane pramenem vyvěrajícím k životu věčnému*“ (Jan 4,14). Tato nabídka odpovídá na věčnou otázku člověka, kterou vyjádřil F. M. Dostojevskij v díle Učedník: „*Když se člověk dosyta najedl, tak už na hlad a žízeň nemyslí, naopak, hned řekne: Tak, teď jsem se nasytil, co mám dělat nyní?*“ Kristus slibuje něco, co dává nepokojnému člověku klid a vyrovnanost. Je to dar nepomíjivého života. V Novém zákoně tak nacházíme dvojí svátostný smysl vody – symbol očištění a znovuzrození. To se nejplněji uplatňuje v obřadu křtu. Je to koupel, která

nás zbavuje hříchu a současně nás obléká do roucha Kristovy krve, rodíme se pro Boží království.

Svatý Ambrož mluví o vodě jako o Kristově prostředku spásy. Voda všechno umývá, ale sama nemusí být umývána. Pokropení svěcenou vodou při vstupu do chrámu je symbolem duchovní očisty a také naší vzpomínkou na křest. Několik kapek vody, které se mísí s vínem v oltářním kalichu, znázorňuje spojení věřícího člověka s Kristem, nebo může vyjadřovat skutečnost, kdy z rány v Ježíšově boku vyšla krev a voda. Vnímáme-li Ježíše obrazně jako vodu, vyjadřuje to skutečnost, že se přibližuje a přizpůsobuje každému z nás, aniž by změnil svůj charakter. Ve vodě se rozptýlují všechny naše přetvářky a zůstává jen holá pravda. Můžeme být tak skrze Krista osvobozeni od všeho, co deformuje v našem srdci Boží obraz, k němuž jsme stvořeni.

P. Pavel Konzbul

INSPIRACE PRO KATECHEZI

K tématu: Ježíš – pramen vody živé

PRO MENŠÍ DĚTI

Při katechezi menších dětí se především zaměříme na to, aby se prohloubilo jejich vnímání vody. Cílem by mělo být vytvořit u dětí základ pro to, aby později mohly porozumět tomu, co pro nás skutečně znamená, že Ježíš je pramenem živé vody.

Pomůcky: Dvě skleněné misky – jedna velká a jedna malá, jerišská růže, látkový šátek žluté nebo béžové barvy, písek, kameny, živé květiny; pro každé dítě nažloutlý papír, pastely, nůžky. V případě, že jerišskou růží nesežene, postačí nám „růže“ z papíru, kterou děti vyrobí podle nákresu.

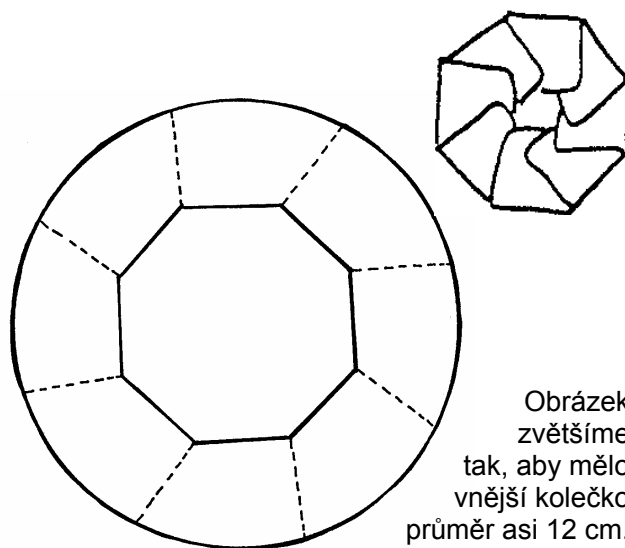
Postup: Na začátku hodiny rozložíme na podlahu žlutý šátek a posadíme se kolem něj. Povídáme si s dětmi o tom, co by mohl představovat, co nám připomíná. Nakonec katecheta řekne, že pro nás dnes bude představovat poušť. Společně ji dotvoříme – děti na šátek nasypou písek a rozloží kameny. Přitom dětem začínáme vyprávět příběh o smutné poušti.

Byla jedna daleká země, která byla moc krásná. Všude rostly barevné květiny, létali motýli, běhala zvířátka. Ale bylo v té zemi jedno místo, kde žádná zvířátka neběhala a motýla tam nikdo nikdy neviděl. Všude ležel suchý písek a kameny. To místo se jmenovalo poušť. Tahle poušť byla moc smutná. Přála si, aby v ní také rostly květiny, přála si, aby nebyla tak prázdná. Ale nikdy se to nestalo a poušť byla smutnější a smutnější. (Katecheta se ptá dětí, proč asi v poušti nic nerostlo.)

Musím vám ovšem říci, že poušť nebyla úplně prázdná. Vedle jednoho malého kamínku rostla pouštní růže. (Katecheta položí do „pouště“ jerišskou růži.) Byla tam už dlouho a stále byla takto zavřená a suchá. Poušť už ani nevěděla, jestli je pouštní růže vůbec živá – nikdy se neotevřela. Poušť každý den růži pozorovala, ale růže byla stále stejně zavřená.

Jednoho večera se však stalo něco podivného. Uprostřed písku začalo něco prosakovat a na povrch se prodral maličký pramínek vody. Byla jí jen troška a o kousek dál zase hned vsákla do písku. (Katecheta nalije z dlaně do písku trošku vody.) Ale druhého dne večer se pramínek objevil znovu a pak zase znovu. A tak se jednou stalo, že se voda dostala až k pouštní růži. (Katecheta položí pod pouštní růži menší misku s vodou.) Smutná poušť se rychle podívala, jestli se s růží něco stalo. Ale růže byla pořád stejná. Mezitím se setmělo, všude byla tma a poušť už na růži neviděla. Tu noc byla poušť ještě smutnější než kdy jindy.

Na tomto místě katecheta přeruší vyprávění a navrhne dětem, že si půjdeme alespoň nakreslit, jak by to vypadalo, kdyby na poušti rostly květiny. Při práci by děti měly sedět tak, aby poušť a pouštní růže neměly na očích. Katecheta rozdá dětem papíry a vybídne je, aby na papír nakreslily různé květy. Měly by být raději větší, protože je pak ještě v hrubých obrysech vystříhneme. Práce by měla trvat alespoň 15 minut, aby se mezitím jerišská růže rozevřela. Vystřižené květy zatím ponecháme v lavicích a vrátíme se k příběhu:

Obrázek zvětšíme tak, aby mělo vnější kolečko průměr asi 12 cm.

Děti si nákres pomocí

kopíráku přenesou na nepotříštěnou stranu dárkového papíru. Pak vystříhnou kruh, prostříhnou čárkované linie a přehnou podle nákresu vpravo nahore do tvaru „růže“ (kvítku). Když se pak složený květ položí do misky na hladinu vody, pozvolna se rozevře. Je dobré vyzkoušet si vše nejdřív doma, protože to, zda se vše podaří, záleží na kvalitě papíru. Kancelářský papír se nám příliš neosvědčil.

Zatímco my jsme malovali, skončila v poušti noc. Pojdme se podívat, co se stalo. Když se ráno poušť podívala na růži, nemohla uvěřit tomu, co uviděla. Růže se poprvé otevřela! Nedá se ani říct, jak se poušť zaradovala. Ted' už věděla, že růže žije a roste v ní, v poušti. Ale jak se tahle velká proměna stala? Poušť se vděčně podívala na malinkatý pramínek vody. To voda způsobila tuto velkou změnu. Toho dne přestala být poušť smutná.

Pramínek vody stále sílil a vody přibývalo. (Katecheta postaví do pouště velkou mísu s vodou.) A v poušti začaly postupně rozkvétat květiny. (Děti rozloží na „poušť“ i své nakreslené květy. Přitom můžeme zpívat vhodnou píseň. Katecheta pak znovu zopakuje: Díky vodě poušť rozkvetla. Díky vodě přestala být poušť smutná.

Varianta: Katecheta přeruší vyprávění tam, kde říká, že na poušti rostla jerišská růže. Řekne dětem, že tuto růži sice přímo nemáme, ale vyrobíme si růži z papíru. Když jsou děti hotovy, pokračuje vyprávění. Místo jerišské růže pak děti položí do větší misky s vodou své papírové růže, představíme si, že jsou „jako“ opravdové živé květy, a počkáme, až se rozevrou. Katecheta dokončí vyprávění o tom, jak se poušť zaradovala. Další květy už děti nemalují.

PRO VĚTŠÍ DĚTI:

Pomůcky: Fotografie vody, velký modrý šátek, ikona Krista, fixy na textil; pro každého pruh modrého papíru, širší modrá stužka dlouhá asi 25 cm, text evangelia *Jan 4,5-15*.

Postup: Katecheta rozloží na modrý šátek fotografie vody v různých podobách – potůček, řeka, moře, pramen, studna... Střed šátku ponecháme volný. Mezi fotografie umístíme pruh papíru. Prohlížíme si s dětmi fotografie a mluvíme s dětmi o tom, co jim připomíná, jaký mají zážitek s vodou. Po vzpomínkách začneme na pruh papíru zapisovat slovesa, která souvisejí s vodou a vyjadřují, co voda dělá (teče, zahání žízeň, šplouchá, očišťuje...). Můžeme pak vybrat tři, která působení vody nejlépe charakterizují. Společně přemýšlíme o tom, jestli by se něco podobného dalo říci i o některém člověku – je pro mne někdo vodou? Jak to vypadá? Co se děje, když je pro mne někdo vodou? Můžu já sám být pro někoho vodou?

Nakonec rozdáme dětem pruhy modrého papíru a necháme je každého samostatně napsat na tento papír úvahu, která by začínala nedokončenou větou: „Potřebuji vodu, abych...“

Po dokončení samostatné práce děti rozloží své pruhy papíru mezi fotografie tak, aby směřovaly od nich k prázdnému místu uprostřed.

Katecheta připomene: Každý z nás potřebuje vodu. Potřebuje ji, aby... (použije některá vyjádření dětí z jejich úvah). Každý z nás potřebuje zdroj, odkud by tuto vodu mohl čerpat. A my o tomto zdroji vody víme. Víme o někom, kdo pro mne chce být vodou.

Katecheta požádá některé z dětí, aby slavnostně přečetlo úryvek z evangelia – *Jan 4,5-15*. Do středu pak položíme ikonu Krista.

Každé dítě pak dostane modrou stužku a text evangelia, který jsme četli. Na stužku si fixem na textil napíše podle vlastního výběru některé slovo nebo větu z tohoto úryvku.

Pak se shromáždíme kolem ikony Krista, fotografií a úvah dětí. Znovu si slavnostně přečteme text evangelia. Jako závěrečnou modlitbu pak děti postupně přečtou, co napsaly na svou stužku; jeden její konec položí pod ikonu Krista a druhý natáhnou k papíru se svou úvahou.

Mgr. Hana Baránková

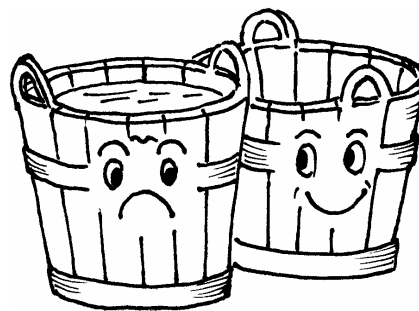
K přílohám a liturgickému roku

☑ **Nový rok.** Výše nakreslené kolečko, z něhož vznikne postupně se rozevírající květ, můžeme použít zároveň jako přání do Nového roku. Děti dovnitř napíší nějaké blahopřání nebo citát z Písma sv. Složené kolečko si obdarovaný položí na hladinu vody a dozví se, co pěkného mu někdo přeje.

PŘÍBĚHŮ NENÍ NIKDY DOST

❖ Dvě vědra

„Vypadáš tak nespokojeně,“ starostlivě říká jedno vědro svému kamarádovi, když obě vědra přišla ke studni. „Ach,“ vzdychlo první vědro, „jsem opravdu nespokojené, protože právě myslím na to, jak je to zbytečné a neužitečné stále znovu se nechávat naplnit, když přece dobře víme, že sem stejně zase jednoho dne přijdeme prázdná!“ „Vidíš, to jsem si vůbec neuvědomilo! Já se vždycky raduji z toho, že i když jsme úplně prázdná, přece se můžeme pokaždé znovu nechat naplnit!“

❖ Voda jako učitelka života

Jednoho moudrého starce se jednou zeptal jeho žák: „Už tak dlouho stojíš na břehu řeky a díváš se do vody – co tady pořád vidíš?“ Mudrc dlouho neodpovídal, jeho tvář byla obrácena k proudu vody. Po delší době řekl: „Voda nás učí, jak máme žít. Všude, kam přitéká, přináší život a rozdává se všem, kteří to potřebují – je dobrá a štědrá. Dokáže urovnat nerovnosti terénu – je spravedlivá. Bez hněvu se vrhá z výšek do hlubin vodopádů – je odvážná. Její povrch je hladký, ale skrývá v sobě hlubiny. Skály, které potkává, obtéká – je snášenlivá. Ale její jemná síla pracuje ve dne v noci, aby odstraňovala překážky – je vytrvalá. Ačkoliv často protéká mnoha zákrutami, nikdy neztrácí pravý směr a cíl, a tím je moře, do kterého vtéká – je cílevědomá. A přestože ji často někdo znečistí, vždycky se znovu obnoví a je zase čistá. Proto se rád dívám na vodu, učí mne správnému životu.“

❖ Krajina studní (příběh z Bolívie)

Uprostřed daleké krajiny se tyčí vysoká hora, jejíž vrchol je až v oblacích. Je to prastará hora. Vítr a špatné počasí jí nemohou nic udělat. Lidé ji nazývají „Král hor“. Kdo na ni vystoupí, dostane se blíž k nebi. Uvnitř sebe skrývá „Král hor“ tajemství.

V dobrém počasí je vidět z vrcholu široko daleko. Okolí hory se nazývá krajinou studní, protože je jich tady skutečně veliké množství – větších i menších, některé jsou obestavěné cihlami, jiné kameny, ozdobné i jednoduché.

Avšak přestože je tu tolik studní, je v krajině sucho. Co je s těmi studnami? Stojí tiše v horkém slunci a nedávají vodu. A proč ji nedávají? Jsou ucpané, zasypané, naplněné až po okraj. Jsou plné kamenů, malých i větších, písku, šterku, sutiny.

Říká se, že jedna ze studní, nejstarší ze všech, začala jednoho dne uvažovat: „Nač tu vlastně jsem, když nedávám žádnou vodu? Nikdo ze mě nemůže čerpat vodu a napít se. Nikdo ke mně nepřichází. Musím vyzkoumat, zda-li je pode mnou vůbec nějaký pramen.“

A začala kopat stále hlouběji a hlouběji. Byla to velká dřina vynést na povrch všechn ten odpad, šterk a písek, kameny velké i malé, ostré i těžké. Vyčistit studnu, to je těžká, zdlouhavá a namáhavá práce.

Nakonec přece! Půda je vlhká, z hloubky už proniká voda. Pramen, který leží hluboko, dává jasnou, průzračnou a čerstvou vodu. Ta nyní stoupá ve studni stále výš a naplňuje studnu až po okraj. Pomalu začíná přetékat a zaplavuje celou krajinu kolem. Průzračná, čistá voda, která hasí žízeň, která oživuje, teče do vysušené, vyprahlé krajiny. Ta se zazelená a rozkvetě.

Ostatní studny začínají závidět a reptat: „Podívejte se, co se to děje se starou studnou? Dává tolik vody, že až přetéká. Jak je to možné?“ Tehdy, když se stará studna namáhala, aby se uvnitř vyčistila, se jen smály. „Stará studna se zbláznila,“ říkaly. Ale nyní začaly v sobě kopat a hrabat i ony, aby vynesly nánosy starých časů. Když dosáhly dostatečné hloubky, i ony objevily v hloubce pramen. A tak i v jejich okolí začal nový život, všechno rostlo a kvetlo. „Odkud vlastně máme v so-

bě tu vodu?“ ptaly se samy sebe. „Teče tu čerstvá, čistá a všechno oživuje. V hloubce je jejím zdrojem mohutný pramen, který nás všechny spojuje.“

Uprostřed krajiny se tyčí vysoká hora. Její vrchol se dotýká nebe. Náš „Král hor“ v sobě skrývá tajemství. Tím tajemstvím je pramen, ze kterého tryská čerstvá voda a ta sytí všechny studny. Kdo dovolí této vodě, aby ho naplnila, ten bude též zavlažovat žíznivou okolní krajinu.

Příběhy z internetu vybrala MaŠ

VÝZNAMNÍ SVĚTCI EVROPY: SVATÁ BRIGITA ŠVÉDSKÁ

Brigita se narodila kolem r. 1303 ve Findstadu u Uppsaly v jižním Švédsku. Pocházela ze šlechtického rodu, který byl spřízněn se švédskými panovníky. Brzy jí zemřela maminka, a tak ji vychovávala teta. Již v malém věku se u ní začaly projevovat náboženské sklony. Brzy se na přání otce vdala za Ulfa Gudmarssona. Stala se příkladnou matkou osmi dětí, milovala manžela a její dům byl otevřen všem potřebným.

Přestože Brigita patřila k bohatší šlechtě, žila skromně a vedla k tomu i své děti. Bůh dal Brigitě dar proroctví, mívala živé sny, ve kterých viděla nadpřirozené věci. Když ji král Magnus Erikson povolal do Stockholmu na svůj královský dvůr, aby mu vychovávala dceru, stávala se terčem posměchu za svou náboženskou horlivost. Její vidění mnoho dvořanů pokládalo za přeludy. Brigita se však nedala odradit a byla dál Bohu věrná.

Po pouti do Compostelly se Brigita s manželem dohodla, že budou žít mnišským životem. Tenkrát to nebylo nic neobvyklého. Když Ulf zanedlouho v klášteře v Alvastře zemřel, věnovala Brigita své síly vybudování kláštera a nové řeholi Nejsvětějšího Spasitele. Tu potom šířila a podporovala z Itálie, kam se přestěhovala i s dcerou Kateřinou, později též svatořečenou. Sv. Brigitě patří nemalé zásluhy o urovnání mnoha sporů a nastolení míru mezi lidmi. Podobně jako sv. Kateřina Sienská se zasazovala o to, aby papež zůstal v Římě. Svou autoritou si dovolila kárat nemorálnost vládců a varovat je před reálným nebezpečím doby. Po návratu z pouti po Svaté zemi zemřela Brigita v Římě roku 1373. Pro Švédsko bylo velkolepou událostí převezení ostatků sv. Brigity do kláštera ve Wadsteně a r. 1391 Brigitino svatořečení, o které se zasloužila sv. Kateřina.

V 16. století se Švédsko stalo protestantskou zemí. Přesto má sv. Brigita v tomto národě velkou vážnost a těší se výjimečné úctě, protože je národní světící protestantského národa. To byl jeden z důvodů, proč právě ji vybral Svatý otec v roce 1999 za spolupatronku Evropy.

Brigita může být vzorem jak pro osoby, které svůj život zasvětily Bohu, tak i pro manžele. Ačkoliv „na to měla“, nenechala se unést blahobytem. V její rodině měla místo modlitba, četba Písma a láska k bližním. Společně s manželem založila malou nemocnici, kde oba často sloužili nemocným. Brigita si získala vážnost i pro své pedagogické nadání, které uplatnila při službě na stockholmském dvoře. Boží moudrost ji postupně formovala tak, že mohla předávat rady knížatům a vládcům, a tak jim pomáhat, aby správně plnili své úkoly. Prvními, kdo měly prospěch z těchto schopností, byly jednoznačně její děti, a tak není náhodou, že jedna z dcer, Kateřina, je uctívána jako světice. Brigita nás spojuje s celou severní Evropou a pomáhá nám v úsilí o jednotu křesťanů.

Bůh s námi někdy
jedná jako žena,
která jde do řeky
prát prádlo.
Namydlí ho, mne ho,
máchá, ale dává
bedlivý pozor,
aby ho neupustila
a neodnesl
jí ho proud!
sv. Brigita Švédská

- Najděte na mapě Švédsko a města Uppsala, Vadstena, příp. další, která se spojují s životem sv. Brigity. Podívejte se, jak daleko cestovala (Santiago de Compostela, Svatá země, Řím).

- Napište, jaké vlastnosti by měla mít dobrá matka rodiny. Co myslíte, že je důležité pro předání víry?

JiŠ

TEST ZNALOSTÍ: JEŽÍŠ VYPRAVUJE

(pro „znalce“ a pro ty, kdo dovedou hledat v Písmu)

1. Jednou Ježíš vyprávěl podobenství o milosrdném Samaritánovi.
Ten Samaritán
 - a) šel pracovat na vinici, i když se mu nechtělo
 - b) se postaral o okradeného a zbitého kupce na cestě z Jeruzaléma do Jericha
 - c) prodal všechno, co měl, a následoval Ježíše (Lk 10,30-37)
2. Ježíš vyprávěl o boháči, kterému se na poli hodně urodilo. Myslel si, že má nadsmrti vystaráno. Pak uslyšel Boží hlas:
 - a) Blázne, ještě této noci budeš muset odevzdat svou duši, a čím bude to, cos nashromáždil?
 - b) Pojď, služebníku věrný!
 - c) Běda vám! (Lk 12,16-21)
3. Ježíš vyprávěl příběh o člověku, který uspořádal hostinu, ale pozvání nepřišli. Pán tedy řekl služebníkov:
 - a) Když nepřišli nyní, přijdou příště. Nikdy není pozdě, mé pozvání stále trvá.
 - b) Jdi na náměstí a do ulic města a přiveď sem žebráky a mrzáky, slepé a chromé.
 - c) Nevadí, část pošleme do jeruzalémského chrámu a zbytek sníme sami. (Lk 14,15-24)
4. Ježíš přirovnal nebeské království
 - a) k zrně, pokladu v poli a perle
 - b) k měsíci, hvězdám a vesmíru
 - c) k růži, lilii a kopretině (Mt 13,31.44.46)
5. Ježíš říkal apoštolům, že by mohli i hory přenášet, kdyby měli víru jako
 - a) křepelčí vejčko
 - b) hořčičné semínko
 - c) zrnko máku (Lk 17,6)
6. Ježíš vyprávěl, že pastýř nechá 99 ovcí v pustině a jde hledat jednu ztracenou. Proč to vyprávěl?
 - a) Chtěl říct, že Bůh hledá každého hříšníka a má radost, když se obrátí.
 - b) Chtěl, aby se apoštolové uměli dobře postarat o ovečky a domácí zvířata.
 - c) Chtěl zdůraznit, že práce chovatelů je náročná a záslužná. (Lk 15,4-7)
7. Podobenství o Božím milosrdenství začíná:
 - a) Byl jeden bohatý člověk a u jeho dveří ležal jeden žebrák, jmenoval se Lazar.
 - b) Jeden člověk měl dva syny.
 - c) Jeden člověk vysázal vinici, pronajal ji vinařům a odcestoval. (Lk 15,11n)
8. Ježíš vyprávěl podobenství o soudci a neodbytné vdově. Chtěl tím zdůraznit, že je potřeba
 - a) vytrvale se modlit
 - b) obtěžovat druhé, jakmile je to možné
 - c) nestarat se o druhé (Lk 18,1-8)
9. Ježíš vyprávěl, jak šli do chrámu dva lidé. Jeden děkoval, že není jako ostatní. Druhý se modlil: Bože, buď milostiv mně hříšnému. Byli to
 - a) svatý Petr a svatý Pavel
 - b) boháč a chudák
 - c) farizeus a celník (Lk 18,10-14)
10. Co udělal bohatý mladík, kterému Ježíš řekl: „Prodej všechno co máš, rozdej to chudým, pak přijď a následuj mne“?
 - a) Zarmoutil se, protože byl velmi bohatý.
 - b) Všechno prodal, ale nic nerozdal.
 - c) Udělal, co mu Ježíš řekl. (Lk 18,18-23)

MaŠ

VYLUŠTILI JSTE SPRÁVNĚ?

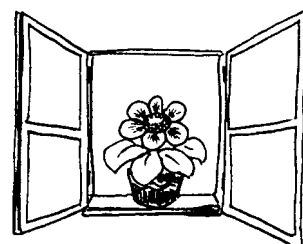
- ☀ Správné řešení testu: 1b, 2a, 3b, 4a, 5b, 6a, 7b, 8a, 9c, 10a.
- ☀ Ježíš Kristus – pramen života. Modlitba odrážející se ve vodě: PANE, TY JSI PRO MNE JAKO PRAMEN ŽIVÉ VODY. U TEBE CHCI ČERPAT SÍLU DO KAŽDÉHO VŠEDNÍHO DNE. AMEN.
- ☀ Modlíme se za jednotu: VÍRA V JEŽÍŠE KRISTA.

PEDAGOGICKÉ OKÉNKO

Praktické katechetické podněty a rady

Použití tabule

Psaní a kreslení na tabuli je metoda pro všechny dobře přístupná a použitelná v jakékoliv hodině. Důležité je „umět“ aspoň trochu psát či kreslit a mít v zásobě bílé nebo barevné křídly pro případ, že by ve třídě všechny najednou zmizely, anebo byly mokré.

Někdy se v našich školách stává, že paní učitelky si na tabuli napíší přípravu na další den, a když nastane náboženství jako poslední vyučovací hodina, nezbývá už ani kousek volného místa. Napsané učivo také ruší naše žáky a zbytečně poutá jejich pozornost k něčemu, co zrovna nepotřebujeme. To je problém, který je třeba diplomaticky řešit a paní učitelku poprosit, aby v den, kdy je náboženství, nechávala tabuli čistou. Jako pedagog to jistě pochopí. V nejhorším případě zavřeme „křídla“ tabule a použijeme dvě čisté zadní strany. Tohoto minima dosáhnout musíme, ať už chceme na tabuli psát, kreslit nebo pověsit plakát či jinou pomůcku.

Pokud se rozhodneme tabuli použít, je dobré si předem připravit a promyslet, jak bude náš nápis či náčrt vypadat, aby byl přehledný a srozumitelný. Je třeba psát dostatečně velkým písmem, čitelně a úhledně, protože pro žáky to bude vzor, který napodobují. Barevné zvýraznění zdůrazní to, co potřebujeme, a usnadní přehled i souvislosti.

Protože při psaní na tabuli jsme ke třídě obráceni zády, je jasné, že by tato činnost neměla trvat příliš dlouho. Máme-li nějaký složitější náčrt, měli bychom si ho připravit před začátkem hodiny, nebo ho přinést na velkém archu papíru.

Kromě pověšení různých názorných pomůcek slouží tabule například pro

- zapsání stručného shrnutí učiva do jedné věty,
- přehledný náčrt, tabulku, symboly atd.,
- shromažďování a zapisování různých odpovědí při použití metody slovního pole, větného pole, asociací, brainstormingu apod.,
- zaznamenávání bodů v případě nějaké znalostní soutěže,
- zapsání otázek pro práci ve skupinách nebo samostatnou práci jednotlivců,
- zadání jiných úkolů, např. citace z Písma svatého k vyhledávání při práci s Biblí.

MaŠ

POSLEDNÍ SLOVO MAJÍ DĚTI

☺ „Jak zní druhé tajemství růžence světla?“
„Ježíš, který zjevil v kádi galilejské svou moc.“

P. Milan Vavro, Slavkov u Brna

© Biskupství brněnské, Katechetické centrum, Petrov 8, 601 43 Brno
tel. 543 235 030, kl. 227 nebo 257, e-mail: kc.brno@biskupstvi.cz
<http://kc.biskupstvi.cz>

Evidenční číslo periodického tisku: MK ČR E 12332.

Redakce: Mgr. Marie Špačková, Jitka Šebková, Mgr. Hana Baránková. Ilustrace: Iva Fukalová.
Jazyková korektura: RNDr. Josef Gerbrich.

S církevním schválením brněnského biskupa Mons. ThLic. Vojtěcha Cikrleho čj. Ep/680/03 z 9. 6. 2003.
Vychází 9 × do roka (během školního roku). Toto číslo bylo dáno do tisku 5. 12. 2003.

*Učte se ode mne,
neboť jsem tichý
a pokorný srdcem.*

Mt 11,29-30

17.

Ježíš mluvil o tom, že život
podle Božích přikázání
není vždycky snadný
a někdy vyžaduje
přemáhání a oběť.
Ale toto „břemeno“
nám usnadňuje
Ježíšova pomoc
a jeho příklad.
Když se něco dělá
s láskou, není to těžké.

*Ježíš řekl, že je tichý
a pokorný srdcem.
K čemu vyzval nás?*

Mt 11,29-30

*Posílám vás
jako ovce mezi vlky.*

Lk 10,1-12

18.

Kromě dvanácti apoštolů
ustanovil Ježíš
ještě jiných
dvaasedmdesát učedníků
a poslal je hlásat
Boží království.
Řekl jim, jak se mají chovat,
a upozornil je,
že jejich poslání
nebude zrovna jednoduché.
Jeho slova platí i pro nás.

*Když Ježíš vysílal učedníky,
řekl něco o ovcích a vlcích.
Jak to řekl?*

Lk 10,1-12

*Marie si vybrala
nejlepší úděl,
a ten jí nikdo nevezme.*

Lk 10,38-42

19.

Jednou Ježíš navštívil
Marii a Martu.
Marta měla plno práce
a trochu se zlobila,
že jí při tom Marie nepomáhá.
Marie seděla u Ježíšových
nohou a naslouchala mu.
Ježíš Martu napomenul
a řekl, že si dělá
plno zbytečných starostí.
Jen jedno je třeba:
hledat Boží království.

*Jakými slovy pochválil Ježíš
Marii, sestru Marty?*

Lk 10,38-42

Běda vám!

Lk 11,37-44

20.

Jeden farizeus se podivil,
že Ježíš se před jídlem
napřed neumyl.
Ježíš farizeje napomenul,
že úzkostlivě dbají
na vnější plnění předpisů,
ale jejich srdce
je přitom plné špatností.
I my bychom se především
měli starat o to,
aby naše srdce bylo čisté.

*Jakými slovy pohrozil Ježíš
několikrát farizeům
a učitelům Zákona?*

Lk 11,37-44

**víš,
CO JEŽÍŠ
VYPRÁVĚL A UČIL**

**KARTIČKY
PRO BYSTRÉ HLAVIČKY**

**víš,
CO JEŽÍŠ
VYPRÁVĚL A UČIL**

**KARTIČKY
PRO BYSTRÉ HLAVIČKY**

**víš,
CO JEŽÍŠ
VYPRÁVĚL A UČIL**

**KARTIČKY
PRO BYSTRÉ HLAVIČKY**

**víš,
CO JEŽÍŠ
VYPRÁVĚL A UČIL**

**KARTIČKY
PRO BYSTRÉ HLAVIČKY**

**víš,
CO JEŽÍŠ
VYPRÁVĚL A UČIL**

**KARTIČKY
PRO BYSTRÉ HLAVIČKY**

**víš,
CO JEŽÍŠ
VYPRÁVĚL A UČIL**

**KARTIČKY
PRO BYSTRÉ HLAVIČKY**

**víš,
CO JEŽÍŠ
VYPRÁVĚL A UČIL**

**KARTIČKY
PRO BYSTRÉ HLAVIČKY**

**víš,
CO JEŽÍŠ
VYPRÁVĚL A UČIL**

**KARTIČKY
PRO BYSTRÉ HLAVIČKY**

JEŽÍŠ – PRAMEN ŽIVOTA

Lidé touží po mnoha věcech: po bohatství, zdraví, kráse, úspěchu, pohodlí, štěstí, přátelství, lásce... Mnoho věcí, po nichž člověk touží, ale brzy pomine. Ježíš o sobě prohlásil, že je pramenem tryskajícím do života věčného. Kdo z tohoto pramene čerpá, nebude žíznit navěky.

Tato slova řekl Ježíš samaritánské ženě u studny s vodou (*Jan 4,13-14*). Ve studně, která je na našem obrázku, se odrážejí slova jedné modlitby, kterou se můžeš modlit. Přečteš ji?

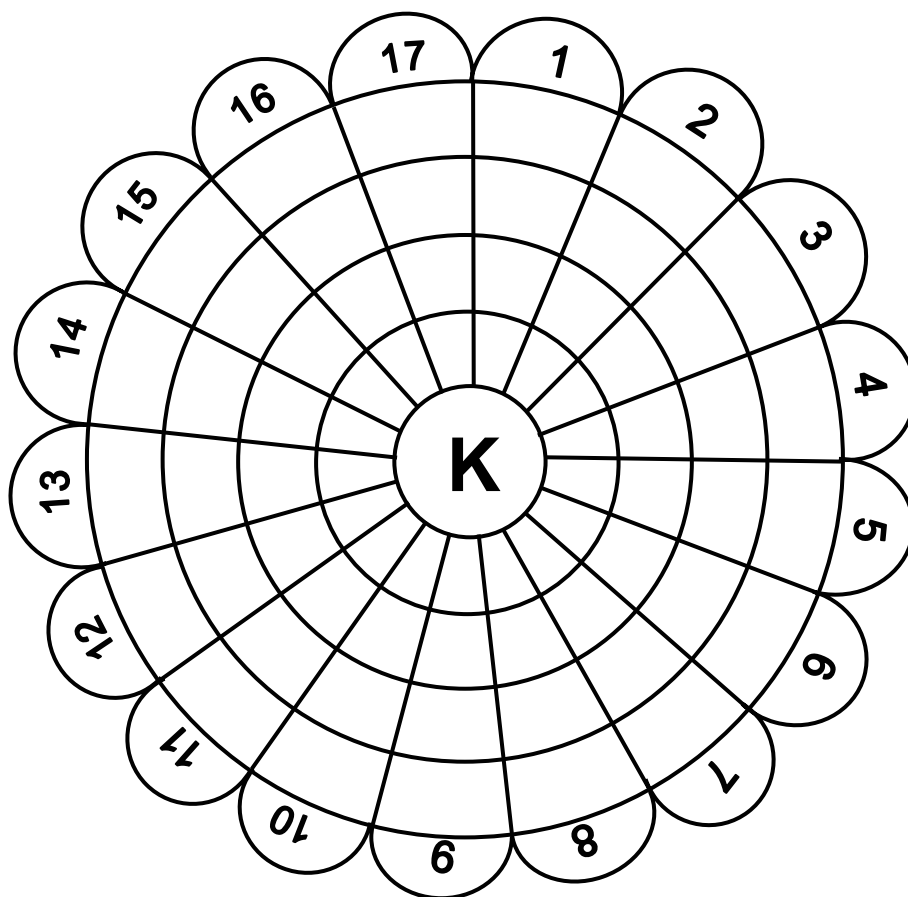

TAJENKA:

MODLÍME SE ZA JEDNOTU

Pán Ježíš si přál, aby všichni, kdo v něho uvěří, „byli jedno“. Proto se modlíme za jednotu všech křesťanů – každoročně zvlášť od 18. do 25. ledna. Toto období nazýváme „Týden modliteb za jednotu křesťanů“.

Dnes existuje mnoho křesťanských církví. V některých věcech se mezi sebou liší, jiné mají společné. Něco však spojuje úplně všechny. Víš, co to je?

1. ten, kdo vyrábí např. podkovy	10. kamenná nádoba na vodu, často s vodotryskem
2. nástroje k odemykání dveří	11. zlé mluvení a nadávání
3. křupavý povrch chleba	12. čepice, z níž jsou vidět jen oči
4. horní části stébel (se zrny obilí)	13. slovo, za nímž následuje „eleison“
5. pohybovat hlavou na znamení souhlasu	14. svazek listů potištěných písmeny
6. druh člunu	15. co rádi okusují psi
7. svátost, kterou člověk přijímá jako první	16. hák k upoutání lodě
8. kabát ze zvířecí srsti	17. mořští korýši
9. materiál, kterým se píše na tabuli	

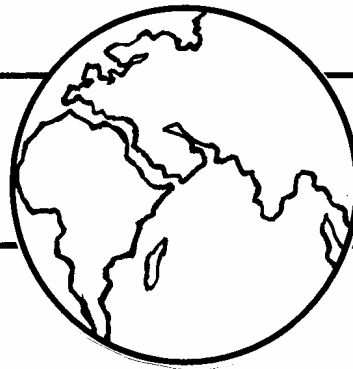
nápověda: kyrie

TAJENKA: _____

SVATÁ BRIGITA – MATKA A MYSTIČKA

 <p>KDO TĚ TAK ZRANIL?</p> <p>VŠICHNI, KDO SI NEVAŽÍ MĚ LÁSKY.</p>	 <p>CHCI TI BÝT DOBRŮU ŽENOU.</p>	 <p>POSLOUČEJTE, POVÍM VÁM ZASE NĚCO O PÁNU JEŽÍŠI.</p> <p>TLESK TLESK</p> <p>JÉ, UŽ SE TĚŠÍME!</p>	
Brigita přišla na svět kolem r. 1303 ve městě Findstadu u Uppsaly ve Švédsku. Už v sedmi letech měla vidění ukřižovaného Ježíše.	V mladém věku se na přání otce provdala za šlechtice Ulfa Gudmarssona. Žili spolu šťastně, zbožně a skromně.	Narodilo se jim osm dětí – čtyři dcery a čtyři synové. Společně je vychovávali k lásce k Bohu.	
 <p>NEVÍM SI S TÍM RADY...</p> <p>PANÍ BRIGITA JE MOUDRÁ, ZEPTĚJ SE JÍ.</p>	 <p>KUP PLÁTNO NA OBVAZY A JÍDLŮ PRO NEMOCNÉ.</p>	 <p>MĚLI BYCHOM ZMĚNIT SVŮJ ŽIVOT... A VÍCE SLOUŽIT BOHU.</p>	 <p>BUDEŠ MOJÍ NEVĚSTOU, PROSTŘEDNÍČÍ...</p>
Brigitina zbožnost byla známá v celém okolí. Na přání krále se stala vychovatelkou u královského dvora.	S manželem založili a podporovali nemocnici. Brigita se také sama starala o nemocné.	Po společné pouti do Compostely se s manželem rozhodli, že svůj život zasvětit Bohu. Brigita však brzy nato ovdověla.	Žila v hlubokém spojení s Bohem. Její vidění, která diktovala písařům, vyšla později v mnoha jazycích.
 <p>JEŠTĚ MUSÍM SEPSAT PRO SVĚ SESTRY NOVÁ PRAVIDLA.</p>	 <p>DCERO, DĚKUJME SPOLEČNĚ PÁNU! PAPEŽ SCHVÁLIL NAŠ RÁD.</p>	 <p>A CO NATO ŘEKLA, MATKA BRIGITA?</p> <p>ŽE PAPEŽ MUSÍ ZŮSTAT V ŘÍMĚ!</p>	 <p>BUĎTE VÍTÁNÍ!</p> <p>KONEČNĚ SLYŠÍME ZASE RODNOU ŘEČ!</p>
Král daroval Brigitě statek ve Wadsteně, kde založila klášter a řád lidově zvaný „brigitky“.	S dcerou Kateřinou odešla Brigita roku 1349 do Říma. Přes dvacet let se starala o své řeholní společenství.	Zasazovala se také o nastolení míru mezi králi a o návrat papeže z Avignonu do Říma. Byla známou po celé Evropě.	Její dům v Římě byl útlukem švédských a vůbec severských poutníků, o které se sama starala.
 <p>CHCI VIDĚT VŠECHNA MÍSTA, KDE TRPĚL JEŽÍŠ!</p>	 <p>DO TVÝCH RUKOU, PANE, ODEVZDÁVÁM SVŮJ ŽIVOT.</p>		
Na sklonku života vykonala Brigita pouť do Svaté země. Po návratu tušila, že se blíží konec jejího života. Prožívala těžké období, kdy se jí zdálo, že ji Bůh opustil.	Před smrtí se jí dostalo ujištění, že Bůh je s ní a že její věrnost odmění. Zemřela v Římě 23. července 1373. Její ostatky převezli do Švédska.	Byla svatořečena r. 1391. Papež Jan Pavel II. ji roku 1999 prohlásil za spolupatronku Evropy. Její svátek slavíme 23. července.	

Podněty ke mši svaté pro rodiče s dětmi, příp. pro katechezi dětí

POZNÁVÁME SVĚT

13. Německo

Tentokrát zůstaneme v Evropě. Abychom nemuseli letět moc daleko, poletíme do sousední země. Je to stát, který plným právem patří k těm nejbohatším zemím na světě – Německo. Větší kamarádi vědí, že hlavním městem je Berlín, někteří možná vědí i to, že ještě donedávna bylo Německo rozděleno na Východní a Západní. To, co tyto země symbolicky rozdělovalo, byla tzv. Berlínská zeď. Jednoho dne se ale lidé naštváli, tuto zeď společně rozbourali a Německo se opět sjednotilo. Stalo se to v roce 1990.

Když se řekne Německo, někomu se vybaví výborní sportovci. Tato země má jedny z nejlepších fotbalistů na světě, má výborné lyžaře i atlety. Najdeme zde ale také nejlepšího jezdce formule 1, a není to nikdo jiný než Michael Schumacher, několikanásobný mistr světa v tomto sportu.

Určitě jste také už někdy slyšeli o bratrech, kteří také pocházeli z Německa a jmenovali se bratři Grimmové. Čím byli známí? No přece tím, že sbírali pohádky a pověsti a potom je společně sepsali. Jsou jich skutečně stovky a stovky. Mezi ty nejznámější patří určitě Jeníček a Mařenka, Popelka, Sněhurka a Šípková Růženka.

Na všech těch pohádkách je nejkrásnější jedna věc: téměř vždy popisují zápas mezi dobrem a zlem a vždycky to dopadne tak, že dobro nakonec zvítězí. V tom je krása pohádek. Dnes nás ale nebudou zajímat pohádky, ani města, ani jiné krásy Německa, ale bude nás zajímat jedna svatá žena, která žila v Německu asi před 800 lety. U nás se o ní moc nemluví a je to škoda. Svátek má 17. listopadu a jmenuje se Alžběta Uherská, nebo také Durynská. Je to proto, že v Uhrách se narodila a do Německa (oblasti Durynska) se potom provdala. Rodiče ji zasnoubili už ve čtyřech letech a provdána byla ve svých čtrnácti. To bylo ve středověku obvyklé. Se svým mužem měla tři děti. Jednoho dne ale musel muž odjet na křížovou výpravu, ze které se už nevrátil. Alžběta zůstala s dětmi sama. Byla známá tím, že se starala o chudé a trpící, a lidem na hradě to moc vadilo. Tak se přece královna nechová! Alžběta často brala i peníze z královské pokladny a každý den, často tajně, nosila chudým lidem jídlo. Příbuzní jejího manžela ji proto jednoho dne z hradu vyhnali. Nesměla vzít s sebou ani děti. A tak Alžběta odchází do kláštera, kde i nadále pomáhá chudákům. Když ještě žila na hradě a zase tak jednou šla tajně s košíkem jídla za hladovými lidmi, stala se tato podivná příhoda.

Dynamika: košík a chlebem a růžemi

Kněz vyvolá děvče, dá mu do ruky košík a do košíku chléb. Košík se přikryje utěrkou, aby do něj nebylo vidět. Potom děvče odejde do sakristie, kde vyjme chléb a místo něj strčí do košíku růže (vše je s děvčetem předem domluveno). Mezitím kněz znovu vypráví o těžkém životě Alžběty a po chvíli „Alžbětu“ přivolá zpět. Kněz navazuje na příběh: Jednou zase tajně, aby o tom nikdo nevěděl, šla Alžběta s košíkem plným chleba do vesnice. A jako naschvál ji potkal šlechtic z hradu, který ji neměl rád. Věděl, že Alžběta chodí do vesnice, aby nosila jídlo lidem, a už několikrát jí to zakázal. Okamžitě na ni uhodil: „Zase neseš naše jídlo z hradu? Ukaž, co

máš v košíku!“ Alžběta pomalu odhrnula roušku, šlechtic nakukuje do košíku a nevěří vlastním očím. Co si myslíte, že se stalo? Stal se zázrak. Bůh v té chvíli proměnil chléb v růže, aby tak Alžbětu ochránil před dalšími nadávkami. Proto se tato svěťice často znázorňuje s košíkem, ve kterém má buď chléb, nebo růže.

Chcete se, děti, také podívat do košíku? Kněz nechá děti, aby se podívaly, a potom vysvětlí: My jsme tu zázrak neměli, ale růže jsme dali do košíku, aby nám to sv. Alžbětu víc připomnělo. Lidský život je také jako růže – hezky voní (to jsou radosti, úspěchy...), ale má také trny, a to jsou zase problémy a těžkosti. K životu patří obojí – vůně i trny. S Ježíšem se ale žádných trnů nemusíme bát!

14. Namibie

Dnes navštívíme zemi, která je z velké části pokryta pouští. Je to jedna z nejhroznějších a zároveň nejstarších pouští světa. Ona země se jmenuje Namibie a nachází se v Africe. Poušť se nazývá Namib, je dlouhá 2100 km a je zajímavá tím, že každých 10 dní se od moře přivalí neproniknutelná mlha, která všechno zahálí. Jeden cestovatel, který tuto poušť navštívil, řekl: „Na celém světě by se sotva našel d’ábelštější kraj. Když jsem poprvé spatřil tuto děsivou pouštinu, otřásl jsem se a skoro jsem se bál. Než vyhnanství v takové zemi, to snad raději zemřít.“

Tato poušť začíná na pobřeží moře. Hned od moře se začíná hluboko do vnitrozemí táhnout krutá poustina. Na pobřeží najdeme místo, kterému se říká pobřeží lachtanů, ale i pobřeží koster. Moře na toto místo vyplavuje totiž kosti námořníků, kteří v moři zahynuli, a také kosti velryb, které uvízly na pobřeží. Na okraji pouště můžeme potkat jednu zvláštní antilopu, která dokáže žít i ve velkých vedrech. Je přizpůsobena místnímu klimatu, takže za velkého horka se přestává potit, a to jí pomáhá přežít. Několik kilometrů od pobřeží můžeme najít v Namibii jeden velký zázrak přírody, který se jmenuje welwitschie. Co je to? Je to velice zvláštní kytká. Listy má dlouhé až tři metry, stejně dlouhý je i její kořen. Tato květina žije pouze z páry, která se na poušti sráží v malé kapky. To by možná nebylo nic zvláštního. Ale pozor – tato podivná květina se dožívá věku 2000 let. Je to k neuvěření, ale je to tak. Česky se překládá název květiny jako zahálka. Vypadá tak trochu jako kus hadru.

Jak to ale dělají živočichové, aby přežili na poušti, kde není téměř žádná voda? Broukovi potměnkovi se malé kapičky vody srážejí na krovkách – tak vlastně chytá vodu. Brouk smrtník to dělá zase jinak. V písku vyhrabává drobné rýhy, kde se potom sráží vodní pára, a brouček pak zrníčka olizuje. Aby ještěřky získaly vláhu, tak jednoduše zbaští tyto broučky. Gekon to má jednodušší, protože ten svým dlouhým jazykem olizuje vodu, která se na něm sráží. Nepřítelem ještěrek a gekonů je zase další pouštní tvor – zmije rohatá. Ta se zahrabe celá do písku, že jí vylézají pouze oči. A jestliže ještěřka nedává pozor, tak je dcerou smrti. Najdeme zde i jeden druh veverky, která má tak hustý a široký ocas, že se jím celá přikryje, a tak se chrání před sluncem.

Namibie je zajímavá i tím, že zde najdeme největší uranový důl na světě a také jeden z největších diamantových dolů.

Dynamika se sluníčkem a mráčkem

Na vlajce Namibie můžeme vidět sluníčko. Nemusím říkat proč. Je to přece pouštní země. Slunce pálí celý den, ale jednou za čas přijdou od moře mraky s vláhou v podobě husté páry.

Kněz přinese papírová sluníčka a mráčky. Potom vysvětlí: I v našem životě někdy svítí sluníčko a někdy přijdou mraky. Sluníčko, to je radost, zdraví, pohoda; mraky zase představují

problémy a starosti – jako třeba ve škole. Někdo z vás možná právě prožívá sluníčko, někdo zase třeba mrak. Kdo prožívá momentálně sluníčko, vezme si sluníčko. Kdo zase má nějaké těžkosti, vezme si mrak. A na obrázek napíšeme, co je tím mrakem nebo sluníčkem. Mraky i sluníčka potom nalepíme na plakát.

15. Japonsko

Minule jsme navštívili jednu africkou zemi, která má na své vlajce slunce. Dnes navštívíme další zemi, která má ve znaku také tento symbol. Sluníčko na této vlajce vypadá jako velký, rudý kotouč. O této zemi se plným právem říká, že je to země vycházejícího slunce. Ti větší už určitě tuší, že se jedná o Japonsko, které se skládá asi ze 4000 ostrovů. Japonci říkají své zemi Nippon, tedy „země vycházejícího slunce“, protože slunce zde stoupá jakoby z vln Tichého oceánu.

Japonci jsou velice šikovní a pracovití lidé. Hlavní plodinou je samozřejmě rýže, která se tu jí téměř každý den. Pěstuje se spíše v malých hospodářstvích, která využívají moderní mechanizaci. Rýže se už nesází ručně, ale pomocí strojů. Stejně tak se i sklízí, a to zase s pomocí kombajnů. V Japonsku jsou stroje snad už na všechno. Japonci jsou totiž velmi vynalézaví a umí si poradit téměř se vším. Možná také proto vynikají ve výrobě elektronického zboží, jako jsou počítače, televizory, magnetofony, kamery i hodinky. A protože místní obyvatelé každý den dlouho cestují především metrem a všude je plno lidí, tak Japonci vynalezli walkman. Dají si ho v metru na uši a hotovo! Nic jiného je nezajímá. Umí si prostě poradit!

Přitom však mají Japonci velký smysl pro tradici. Všichni určitě známe jejich tradiční oděv, který nosí při slavnostních příležitostech a který se jmenuje kimono. K těmto slavnostem patří i obřad pití čaje. Pro Japonce je to skutečná slavnost. Než se člověk tomuto obřadu správně naučí, trvá to i několik let! Nejdříve se ohřeje voda a potom se připraví hustý nápoj z aromatického zeleného čaje. Čaj se míchá jakousi štětkou tak dlouho, až z něj vznikne kašovitá tekutina. Zředěný čaj se potom podává ve speciálních čajových miskách. Další důležitou potravinou jsou ryby. Hned po Číně Japonci chytanou a snědí nejvíce ryb na světě.

K Japonsku neodmyslitelně patří největší hora Fudži. Není moc vysoká, měří jen 3776 m. Pro obyvatele je to ale hora posvátná a každý rok ji navštíví asi půl milionu Japonců. Ti jsou také zvyklí na zemětřesení, protože každý rok jich zde vypuknou stovky. Proto se zde staví zvlášť odolné stavby proti zemětřesením a už děti ve škole se učí, co má člověk dělat, když zemětřesení vypukne.

Dynamika: Čím by ses chtěl stát?

Japonské děti jsou velmi pilné. Chodí do školy i v sobotu. A nejen to. I ve všední den jim rodiče shánějí všelijaké doučování, aby se toho děti co nejvíce dověděly a naučily. V Japonsku neexistuje, že by děti běhaly po ulici jako u nás. Děti jsou velice cílevědomé a chtějí toho v životě co nejvíce dokázat. Chtějí to někam dotáhnout a často už od malička mají představu, co by asi chtěly dělat. Takové jsou japonské děti.

Kněz se zeptá dětí, čím by chtěly být. Děti mohou své představy napsat na papír, nebo ztvárnit obrázkem. Kněz pochválí jednotlivá povolání a poukáže na jejich důležitost. Potom zakončí: Lidé mají své plány, v Japonsku už i malé děti. Každý chce něčím být. Ale Bůh má také svůj plán s každým člověkem. A pro všechny má jeden úkol a jedno povolání. Ví někdo jaké? Je to povolání ke svatosti! Chce být někdo z vás svatý? Proč ne? Proč ano?

16. Portugalsko

Portugalsko je země, která je přibližně stejně velká jako ta naše. Je to země s bohatou historií. Kdo z nás by neznal statečné portugalské mořeplavce, kteří objevovali svět! Dobývali země v Africe, Asii a kolonizovali i Brazílii. Proto také na vlajce Portugalska najdeme zvláštní předmět – přístroj na určování polohy hvězd.

V některých krajích země se stále používají stejné metody obdělávání půdy jako před mnoha staletími. Je to totiž země, která není moc bohatá. Jednou z hlavních plodin je kukuřice, kterou přivezl do Evropy z Ameriky Kryštof Kolumbus. Dále se zde pěstují olivy, vinná réva a zelenina. Do zahraničí se ale vyváží ještě jedna zajímavá surovina, a tou je korek. Z čeho se korek získává? Z jednoho stromu, který se jmenuje dub korkový. Ten dorůstá výšky asi 20 m. Lidé vylezou na strom a odlupují z něho velké pruhy kůry. Kůra se nechá vyschnout, potom se napařuje nebo vaří, aby změkla, a nakonec se lisuje. Podle zákona se kůra může loupat jednou za devět let, aby se strom stačil znovu zotavit a kůra mu pořádně dorostla. Z korku se potom vyrábějí obklady pro domácnosti nebo třeba i korkové zátky do lahví. Portugalsko je největší výrobce i vývozce korku.

Nás ale bude zajímat jedna malá vesnička v Portugalsku, i když dnes už je z ní velké poutní místo. To místo se jmenuje Fatima. Původně to bylo místo úplně neznámé. Lidé zde byli chudí, mnozí pracovali na poli a pásli své ovečky. Žily zde i tři děti – Lucie, František a Hyacinta. Dva z nich byli sourozenci. Tyto děti také pomáhaly svým rodičům a pásly stáda oveček. Jednoho dne uviděly v dálce blesk. Děti dostaly takový strach, že se začaly s ovečkami vracet rychle do údolí. Další blesk, a to už docela blízko! Najednou děti uviděly v koruně dubu postavu krásné paní. Měla na sobě bílé šaty se zlatým lemováním a na rukách měla růženec. Děti se zpočátku bály, ale potom se zeptaly: „Odkud pocházíte?“ Zjevení odpovědělo: „Přicházím z nebe a v říjnu vám řeknu, kdo jsem.“ Nebyl to nikdo jiný než Panna Maria. Ta po dětech chtěla, aby na to místo chodily každý měsíc vždy třináctého dne až do října. Maria řekla dětem mnoho důležitých věcí. Například předpověděla, že brzy skončí 1. světová válka. To se také stalo. Samozřejmě, že nic takového se neutají, a tak když Maria měla přijít naposledy – to bylo 13. října 1917, už tam čekalo 70 000 lidí. A mohli vidět zvláštní úkaz. Ten den pršelo, ale kolem poledne se rozjasnilo. Najednou Slunce, rudé jako krev, se odpoutalo od oblohy a jako by se začalo blížit k zemi. Tento zajímavý jev trval asi 10 minut a viděly ho tisíce lidí.

To, co je pro nás důležité, je mír, o kterém Panna Maria ve Fatimě často mluvila. V té době byla ve světě tma, protože byla válka. Maria ale předpověděla, že válka brzy skončí a zase přijde světlo.

Dynamika: světlo a tma ve světě

Kněz vysvětlí: Děti, někdy je ve světě světlo, a někdy je tma. Záleží na tom, co svět právě prožívá. Často je to ale tak, že v některých částech světa je světlo a někde je zase tma. Moc to ale záleží na lidech. Proto Maria chce, abychom se změnili a polepšili. Potom ve světě bude více světla a méně tmy. Děti přinesou plakát, ten se rozdělí na poloviny. Na první se napíše nadpis: Ve světě je tma, když..., a na druhou: Ve světě je světlo, když... Děti mají napsat, příp. vyjádřit obrázkem, co je tím světlem (odpuštění, mír, pokoj, láska) a co je naopak zase tou tmou (vátky, vraždy, ubližování slabším, terorismus).

Připravuje P. Mgr. Petr Havlát

Milé katechetky a katecheté,

přestože toto je příloha lednového věstníku, víme, že ji dostáváte už v prosinci. Proto nám dovolu, abychom vám popřáli milostiplné a pokojné Vánoce a do nového roku hodně Božího požehnání a důvěry v Boží pomoc ve všem, co prožíváte a co děláte.

Marie Špačková + Iva Fukalová + Jitka Šebková

Z internetu jsme – zvláště pro kolegyně katechetky – vybrali jeden netradiční vánoční recept na pečení cukroví. Také je Vám nějak povědomý?

Pusť troubu. Uklid' z linky umatlané skleničky, lego a papírky od bonbonů. Připrav mísu a suroviny. Vylouskej ořechy, odměř mouku a cukr. Vyndeš z mouky puzzle. Odežeň děti a umyj z nich mouku. Vezmi vejce. Podej manželovi pivo. Vrať se, odežeň děti, vezmi hadr a utři rozbitá vejce. Vezmi jiná vejce a vyklepni je do mísy. Zvedni telefon. Odežeň děti, zameť střeby z mísy, vytrij podlahu. Vezmi jinou mísu. Zadělej nové těsto. Najdi rum. Odejmi rum manželovi. Odežeň děti a umyj z nich rozpatlané kousky těsta. Plech vytrij tukem. Podej manželovi tlačenkou. Vrať se, sundeš z plechu ořechové skořápky. Podej manželovi noviny. Vrať se, odežeň kočku dojdající zbytky těsta. Zavolej veterináři. Vezmi si prášek. Umyj podlahu, stůl, židle, nádobí, ledničku, sporák, zdi, děti a kočku. Jdi do cukrárny. Přines cukroví.

INFORMACE

- **Zasedání katechetické subkomise ČBK.** Dne 2. 12. 2003 se v Praze uskutečnilo pravidelné zasedání katechetické subkomise ČBK. Kromě zhodnocení celostátního setkání katechetů v Hradci Králové a výhledu na rok 2005 se projednávaly otázky zpracovávání statistických údajů pro výroční zprávu ČBK požadovanou ministerstvem kultury; dále byly členům komise podány informace o nových internetových stránkách www.katecheze.cz (viz úvodník P. Jiřího Kani), o postupu zpracovávání nových „ostravských“ pomůcek a způsobu objednávání pro diecézi. Komise rovněž řešila otázku potřeby vzniku nové směrnice pro katechezi v ČR, jakéhosi stručného „národního direktoria“, příp. z něho vycházejícího dlouhodobějšího katechetického plánu.
- **Kazety z celostátního setkání katechetů.** Právě jsme na Katechetické centrum obdrželi jednu sadu nahraných přednášek z Hradce Králové. V příštím čísle je nabídneme zájemcům k objednání ve formě CD. Bližší informace a podmínky uvedeme příště po prozkoumání našich možností.
- **Formační setkávání katechetů v Brně.** Nejbližší přednáška bude 19. února 2004 jako obvykle v 17 hodin na Petrově 2. Téma: Tajemství Ježíše Krista v katechezi. Přednášející: P. Mgr. Pavel Kafka.

➤ **V rámci kurzu Katecheta proběhne následující přednáška:**

10. ledna 2004 – 10,00 až 11,35 hodin – aula Biskupského gymnázia v Brně

P. Mgr. Jiří Šlégr, národní ředitel Papežského misijního díla: ***Misijní poslání církve***

Srdečně jsou zváni i katecheté, kteří v současné době nejsou účastníky kurzu. Přednáška bude zajímavá zvláště pro ty, kteří jsou ve farnostech zapojeni např. do Papežského misijního díla dětí, ale i do jiných misijních aktivit. Prosíme ty z vás, kteří nejsou účastníky kurzu a rozhodnou se na přednášku přijít, aby to učinili v přestávce před přednáškou, a nebyl narušen normální průběh kurzu.

➤ **Nabídka nových materiálů Papežského misijního díla dětí:**

Videokazeta Jamajka očima Jamajka srdcem

Tento nový misijní dokument představuje zajímavým způsobem náročný život lidí tohoto misijního ostrova v Karibiku a ukazuje běžnému návštěvníkovi místa těžko dostupná. Zachycuje práci misionářů a seznamuje i s dětmi, kterým dárce z naší vlasti skrze Papežské misijní dílo dětí pomáhají. Délka 23 minut. Cena je 390,-Kč. Každý, kdo si koupí tuto videokazetu, přispívá 50 Kč na děti v bídě.

Pro PMD vydalo Studio TELEPACE, s. r. o., kde si lze videokazetu objednat nebo případně domluvit i představení dokumentu ve Vaší farnosti.

Kontakt: Studio TELEPACE, s. r. o., Kostelní nám. 2, 702 00 Ostrava 1, tel: 596 116 408, e-mail: studio@telepace.cz.

Kintuadi – 1. Misíkovy cesty

Jedná se o sérii 20 barevných kartiček (6 x 11 cm), určených pro děti. Obsahují hezké obrázky a vtipné citáty, které vedou děti k modlitbě, štědrosti a pomoci druhým.

Dětem se mohou dávat jako dárek nebo si na ně mohou samy šetřit (např. 1 x za týden či měsíc). Cena sady s 20 kartičkami je 200 Kč (1 kartička 10 Kč). Výtěžek z prodeje jedné sady podpoří 1 sirotka na misiích. Objednávka (barevná) s více informacemi je v příloze.

➤ **Doporučujeme videokazety**

Někdy je dobré zpestřit náboženství různými obrazovými pomůckami, např. videokazetami. Ne všechny se však k našemu účelu hodí. Je třeba, aby téma bylo katecheticky zpracováno a bylo přiměřeně krátké. Takové kazety nabízí nakladatelství Paulínky. Je to například:

Nosíš jméno světce. 18 příběhů svatých včerejška a dneška (Alžběta, Anna, Antonín, Benedikt, Cecilie, Don Bosco, Josef, Kateřina, Lucie, Marek, Maria, Martin, Mikuláš, Ondřej, Pavel, Petr, Rita, Štěpán). Každému světci je věnováno 5 minut, takže je to velmi dobře využitelné v hodinách náboženství. Animovaný film, 80 minut, režie a animace Manfredi Manfredo. Kvalitně namlučeno do češtiny. 375 Kč.

Ježíšova podobenství. Videokazeta uvádí 13 podobenství z evangelia. Vyprávění jsou zpracována pro děti jednoduchým způsobem, zároveň však nepostrádají hloubku. Jde opět o krátká, několikaminutová vyprávění. Animovaný film, 60 minut, režie a animace: Manfredi Manfredo. 375 Kč. Kvalitně namlučeno do češtiny.

Uvedené videokazety nedistribuuje, lze je zakoupit v křesťanských knihkupectvích nebo se informovat přímo v nakladatelství Paulínky (www.paulinky.cz). Na uvedených stránkách najdete informace ještě o dalších videokazetách, např. o sv. Františku nebo sv. Mikuláši.

